
BIJLMER PARKTHEATER

Het Bijlmer Parktheater (BPT) is een Amsterdams stadstheater in Zuidoost, dat in 2009 zijn deuren opende. Huisgezelschappen zijn Jeugdtheaterschool Zuidoost, Untold Empowerment, Going Social en We Are On The Move. De terugkerende programmalabels zijn karakterbepalend voor het BPT: Fatu (komedie), Bijlmer Boekt! (literatuur), Bijlmer Klassiek (muziek) en Bijlmer Danst. Directeur van het eerste uur, Ernestine Comvalius, vertrekt dit jaar. Naar een opvolger wordt nog gezocht.

Het BPT wil zich de komende Kunstenplanperiode verder ontwikkelen als producerend podium. De thema's waar het theater zich vooral op gaat richten, zijn: grootstedelijke ontwikkeling/gentrificatie, zwart bewustzijn, historisch bewustzijn, gender- en seksuele diversiteit en inclusie, lokale en familiegeschiedenissen en *connecting diasporas*. De programmering van het BPT is een mix van voorstellingen die in het land worden geproduceerd, producties van de huisgezelschappen en de eigen programma's en coproducties. De komende periode komt er meer nadruk te liggen op de coproducties met Orkater en Well Made Productions, de vernieuwde Bijlmer Labels en de producties van de Nieuwe Makers. Laatstgenoemden

zullen worden gekoppeld aan de festivals waar het BPT al langer onderdeel van is, zoals het Amsterdam Fringe Festival, Afro_Vibes, Julidans en Oerol.

Na Woiski vs. Woiski werkt het BPT met Orkater aan de tweede voorstelling van een trilogie. In 2021 wordt De Glijphoeve op de planken gebracht, over de grote groep Surinamers die na de onafhankelijkheid in 1975 naar Nederland kwam om zich hier te vestigen. Plannen voor een derde voorstelling met Orkater zijn reeds in de maak. Dit wordt een actuele voorstelling over de nieuwe generatie.

Het BPT wil het jeugdaanbod versterken met biculturele makers en het veld voeden met producties vanuit een inclusieve visie. Zo zet het BPT onder meer in op een coproductie met ROSE stories en wil het de deelnemers aan talentontwikkelingstrajecten kennis laten maken met professionals en werkwijze van groepen als DOX, Lost Project en MAAS Theater en Dans. Op dit moment is er ruimte voor elf jeugd- en vier jongerenvoorstellingen per jaar.

Samen met Centrum Beeldende Kunst Zuidoost en Imagine IC vormt het BPT het Cultuurconsortium, een lobbynetwerk met bilaterale samenwerkingen. De komende periode werken zij samen aan het project SHEBANG, een hybride, multidisciplinair project gericht op nieuw werk van kunstenaars van divers pluimage op een locatie in Zuidoost. Sinds 2019 loopt Not Yet SHEBANG, dat tijdelijk is gehuisvest op bedrijventerrein Amstel III in Bullewijk. Naar een vaste locatie wordt gezocht.

ADVIES

Artistiek belang

Het Bijlmer Parktheater is een voorbeeldtheater voor velen en inmiddels een begrip geworden in Amsterdam en daarbuiten, vindt de Amsterdamse Kunstraad. Het BPT kent een eigen signatuur en is een welkom huis voor makers, publiek, deelnemers en andere gebruikers. Voor het BPT is een nieuwe, inclusieve definitie van artistieke kwaliteit een grote voorwaarde om een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan de

omslag naar een meer diverse en inclusieve kunstensector in en buiten Amsterdam. De kunstraad vindt het tekenend dat het BPT uitgaat van deze bredere definitie van artistieke kwaliteit. Het zegt iets over de rol die het BPT zichzelf terecht toedicht in Amsterdam Zuidoost en daarbuiten.

Het BPT vindt het belangrijk dat het kwaliteitsaanbod van gezelschappen uit het land ook in Zuidoost te zien is. Dat bijna het volledige spectrum van gesubsidieerde jeugdgezelschappen in het theater een plek krijgt, zegt veel over de kwaliteit die het wil bieden voor zijn publiek. Het BPT kent een aantal stevige programmaformats, waar een trouw publiek voor is. Denk aan Bijlmer Boekt!, een sterk cross over-label waarbij literatuur, muziek en theater worden gebundeld.

Het BPT programmeert relatief weinig muziek, maar in verhouding veel muziektheater. Daarom is de kunstraad enthousiast over de aandacht voor nieuwe makers, die zich veelal op natuurlijke wijze meerdere stijlen eigen hebben gemaakt. Ook vindt de kunstraad het waardevol dat gezelschappen als Sir Duke en Orkater onderdeel uitmaken van de reguliere programmering. De kunstraad heeft waardering voor sterke formats als Bijlmer Klassiek en ZoJazz. Op het open podium tijdens het zomerfestival Kwaku kunnen jonge musici een maand lang werk presenteren. Dit vindt de kunstraad een goed initiatief. Het BPT zou wel wat meer risico's in de programmering mogen durven nemen, merkt de kunstraad op, vooral omdat het BPT zelf aangeeft zich de komende jaren nog meer te willen ontwikkelen als innovatief en experimenteel. Hetgeen het BPT beschrijft in de plannen met betrekking tot de internationale positie en ambities, stelt de kunstraad enigszins teleur omdat deze vaag en nauwelijks concreet zijn.

Het BPT is tijdens het huidige Kunstenplan (2017-2020) begonnen met produceren. Een voorbeeld is Woiski vs. Woiski, een succesvolle coproductie met Orkater, die zowel in Nederland als in Suriname is gespeeld. Het BPT is gaan produceren vanuit de behoefte om andere en tot nog toe onderbelichte verhalen op het podium te brengen en daarmee iets toe te voegen aan het landelijke aanbod in het algemeen. De kunstraad onderschrijft deze behoefte. Dat het BPT de komende periode meer nadruk wil leggen op coproducties met onder meer Orkater en Well Made Productions vindt de kunstraad daarom een goede ontwikkeling.

Vier jaar geleden is het BPT begonnen met twee talentontwikkelingstrajecten voor nieuwe theatermakers, te weten het Nieuwe Makers Traject en Talentlab. De kunstraad juicht het toe dat het BPT hier de komende jaren mee door wil gaan. De kunstraad mist in het ondernemingsplan wel een terugblik op wat deze twee trajecten de afgelopen vier jaar hebben opgeleverd. Er wordt nauwelijks gereflecteerd op de makers die in de aanvraag voor het vorige Kunstenplan genoemd werden. Daarnaast bevat de huidige aanvraag weinig nieuwe namen van makers met wie het BPT aan de slag wil. Dit vindt de kunstraad een gemiste kans. De aanvraag gaat slechts beknopt in op de wijze waarop nieuwe makers en talenten begeleid zullen worden. De kunstraad zou graag willen lezen op welke manier het BPT talent scout en wie deze talenten zullen coachen om daadwerkelijk het beste uit zichzelf te halen. Ook #NieuweStukken, waarin beginnende schrijvers hun werk kunnen ontwikkelen en presenteren, maakt de kunstraad nieuwsgiering naar de toekomstplannen. Dit neemt niet weg dat de kunstraad waardering uitspreekt voor het feit dat het Nieuwe Makers Traject en Talentlab worden voortgezet. Het is een mooie plek voor geluiden en verhalen van nieuwe makers. Het BPT vervult hierin een belangrijke functie.

Belang voor de stad

Het BPT krijgt heel veel verzoeken tot samenwerking, dat moet als een compliment worden gezien. Al geeft het BPT zelf aan op dit vlak tegen zijn grenzen aan te lopen. Bijgevolg moet de instelling keuzes maken met wie er wel en niet wordt samengewerkt. Het BPT kiest zijn partners volgens de kunstraad zorgvuldig uit en heeft duidelijk voor ogen met wie het samenwerkt en waarom. Leidend daarbij is dat de programmering door de samenwerking wordt versterkt.

Dat het BPT samen met een aantal andere instellingen een publieksonderzoek heeft laten uitvoeren, vindt de kunstraad een goede zaak. Alleen de uitkomsten van dit onderzoek worden in het ondernemingsplan gemist. Hierin ontbreekt eveneens een gedegen hoofdstuk over marketing en communicatie. De kunstraad weet dat het BPT hier veel aandacht aan schenkt en had het daarom niet meer dan logisch gevonden dat een beschrijving hiervan was opgenomen in de aanvraag.

Het BPT neemt verantwoordelijkheid op het gebied van educatie met een uitgebreid programma, dat vaak verder gaat dan het bezoeken van voorstellingen. Het educatieve aanbod van gezelschappen houdt het BPT kritisch tegen het licht. Het theater stelt zich altijd de vraag of de beoogde doelgroep er goed mee bediend wordt.

Naast een regulier voorstellingsaanbod voor het primair en voortgezet onderwijs, verzorgt het BPT projecten op maat binnen het onderwijs. Daarnaast organiseert het kennismakingslessen op de scholen, met doorstroommogelijkheden naar het talentontwikkelingstraject van het theater. Ook buitenschools biedt het BPT interessant aanbod op het vlak van cultuureducatie, onder meer via het project Wereldmakers, waarbij kinderen als kunstenaars benaderd worden en hun creatief potentieel wordt aangeboord.

Uitvoerbaarheid

In 2019 is het directieteam uitgebreid en is er een zakelijk directeur aangesteld. De kunstraad erkent dat de organisatie hierdoor steviger is geworden, vooral met het oog op het op handen zijnde afscheid van algemeen directeur Ernestine Comvalius, die gezichtsbepalend is geweest voor het BPT. Haar vertrek en opvolging wordt kort aangestipt in het ondernemingsplan. Het valt de kunstraad op dat de sponsorinkomsten jaarlijks zuinig worden begroot. Hier spreekt weinig ambitie uit, vooral omdat uit de begroting blijkt dat een vriendennetwerk onder dezelfde noemer valt. De kunstraad kan zich voorstellen dat het BPT hier wel iets mee zou kunnen doen, zeker nu het publiek uit de hele stad en daarbuiten trekt.

De kunstraad vraagt zich af waarom het BPT de Cao Zorg & Welzijn volgt en niet, zoals veel andere podia, de Cao Nederlandse Podia. Het lijkt de kunstraad logisch dat de instelling, nu ze ruim tien jaar bestaat, de stap gaat zetten naar een culturele cao. De kunstraad geeft het BPT complimenten voor het feit dat het consequenties verbindt aan het niet naleven van de Fair Practice Code door gezelschappen en/of makers.

Diversiteit en inclusie

Diversiteit zit in het DNA van het BPT, het is verweven in alle producties en in de programmering. Het theater vormt een spil in het debat over culturele diversiteit en inclusie en jaagt dit ook aan. Het BPT neemt hierin zijn verantwoordelijkheid, wat de kunstraad een goede zaak vindt.

Het BPT werkt veel met biculturele makers. De verhalen van deze makers en het perspectief waarmee zij kijken naar de verhalen die in het theater verteld worden, krijgen bij veel andere theaters geen of veel minder een plaats.

Het theater heeft goed in het vizier welke publieksgroepen er al wel en welke groepen er nog minder goed bereikt worden en onderneemt hier actie op. Zuidoost kent een grote West-Afrikaanse gemeenschap waar het BPT veel meer voor zou kunnen betekenen dan het nu doet. Het theater zou hiervoor eventueel inspiratie op kunnen doen door naar podia elders in Europa te kijken. Het BPT denkt in het algemeen goed na over de te bereiken doelgroepen, bijvoorbeeld door bij een deel van de programmering Engels als voertaal te kiezen. Bovendien richt het BPT programma's in om zogenoemde theatermijders naar het podium te trekken.

Het Bijlmer Parktheater wordt op naam in de Amsterdam Bis 2021-2024 opgenomen.

Huidig	€ 1.450.603
Huidig 2020*	€ 1.463.658
Gevraagd	€ 1.803.958
Advies	€ 1.522.519

*inclusief (eenmalige) 0,9% compensatie nominaal in het jaar 2020
